

Allochtone wereldburgers

Op 18 mei heeft het Koning Willem I College, een MBO-instelling in Den Bosch, een convenant gesloten om in de komende drie jaar 45 studenten een buitenlandse stage te laten lopen bij Nederlandse bedrijven in Marokko.¹ Dat is een succes voor het Bossche promotieteam Pashja:² een werkgroep van allochtone studenten die binnen KW-I het tekort aan stageplaatsen voor allochtone studenten tracht aan te pakken. In kleurrijk Nederland zijn ettelijke promotieteams aan het werk,³ maar dit logistiek complexe KW-I project heeft landelijke bekendheid gekregen.⁴ Waarom is het belangrijk dat allochtone studenten gelegenheid krijgen zo'n buitenlandse stage in het land van herkomst te ondernemen?

1. Meer stageplaatsen → meer kans op een diploma → meer kans op werk

Het KW-I project is vooral bedoeld om het reservoir van stageplaatsen voor allochtone studenten te vergroten. Zij hebben moeite in Nederland een stageplaats te bemachtigen en lopen daardoor een groter risico ontmoedigd te raken en hun studie voortijdig af te breken. De initiatiefnemers legitimeren hun project dus vooral in *Aanval op de uitval*: het overheidsbeleid om het aantal voortijdige schoolverlaters terug te dringen.⁵

2. Betere aansluiting tussen vraag en aanbod

Een impliciete vooronderstelling van het KW-I project is dat allochtone studenten over specifieke kwaliteiten beschikken die hen, meer dan autochtone studenten, geschikt maken om succesvol te opereren op een stageplaats in hun land van herkomst. Ze beheersen niet alleen de taal van hun Nederlandse werkgever maar zijn tevens vertrouwd met de cultuur van hun land van herkomst en eventueel ook met één of meer talen die daar gesproken worden (voor Marokkaanse studenten: het standaard-arabisch, het marokkaans-arabische Darija, een berbertaal, de Franse taal). En in elk geval kan verwacht worden dat ze volop gemotiveerd zijn om op het grensvlak tussen beide culturen te opereren.

Dat is zeker vermeldenswaard: niet alleen wordt het *aantal* beschikbare stageplaatsen door het KW-I project uitgebreid, maar ook wordt de *kwaliteit* (*fitness for use*) van de stageplaatsen voor één van de doelgroepen van het stagebeleid (de allochtonen van Marokkaanse herkomst) vergroot.

3. Een adempauze zonder discriminatie

Allochtone stagiairs ondervinden in hun land van herkomst minder discriminatie. Ze worden geaccepteerd zoals ze zijn. Ook de lokale expats beschikken (hopelijk) over een grote mate van interculturele competentie. Dat is voor allochtone stagiairs een hele verademing, vergeleken met hun ontmoedigende ervaringen in het huidige, xenofobe klimaat in Nederland.

4. Beroepservaring in het internationale bedrijfsleven → meer kans op werk

Allochtone gediplomeerden hebben moeite om een baan te vinden. Een stage in het internationale bedrijfsleven of bij een andere internationaal opererende organisatie versterkt hun positie op de arbeidsmarkt. Internationale beroepspraktijkvorming (I-BPV) is een belangrijk speerpunt in het Nederlandse beroepsopleiding. Het *Programma Internationalisering Beroepsopleiding* richt zich op een aantal regio's, waaronder Turkije.⁶

5. Optimale voorbereiding op een job bij internationale bedrijven en organisaties

Een buitenlandse stage staat niet alleen goed op het CV van de gediplomeerde, maar kan ook een opstapje zijn om een job te vinden bij een internationaal opererend bedrijf of een internationale organisatie, - hetzij in het land van herkomst dan wel elders in de wereld.

6. Talentontwikkeling: identificatie en versterking van eerder verworven competenties

Wie door aanleg of opvoeding talent heeft voor wiskunde of muziek, wordt gestimuleerd om die 'knobbel' tot ontwikkeling te brengen. Maar hoe zit dat met de talenten van allochtonen? In het algemeen worden zij als een onbeschreven blad gezien, die een achterstand hebben tegenover hun autochtone medeburgers. Hun belangrijkste opdracht is zich in te burgeren en te assimileren. Een radicaal andere benadering zou zijn: hen te stimuleren hun talenten als wereldburger te versterken en nader tot ontwikkeling te brengen. Een stap in de goede richting is al gezet: de introductie van Arabisch en Turks als keuzevak in het Nederlandse voortgezet onderwijs. Maar ook een stage in het land van herkomst kan hen helpen bij het ontwikkelen van hun talenten op het gebied van kennis van onderscheiden culturen, talenkennis en interculturele competentie.

7. Persoonlijke ontwikkeling en vorming

De allochtone student staat op het grensvlak tussen twee culturen. Wie zijn 'roots' verloochent, doet schade aan zijn persoonlijke ontwikkeling. Door zich te verdiepen in de cultuur van zijn/haar ouders en van hun land van herkomst, schept de allochtone student ruimte om zichzelf en eigen familie te aanvaarden en het eigen leven naar eigen inzicht vorm te geven. Een stage in het land van herkomst kan daaraan bijdragen.

8. Vakantieland of (tweede) vaderland?

Door een stage kunnen allochtone studenten zich oriënteren op de vraag welke plaats het land van herkomst zou kunnen spelen in hun verdere leven. Is het een land waarnaar je zo nu en dan met vakantie gaat om familie te bezoeken? Is het een land waar je voor langere tijd zou willen werken als werknemer van een internationaal bedrijf of internationale organisatie? Of zou je je er zelfs min of meer blijvend willen vestigen?⁷

Ik heb me hier als autochtone, inmiddels gepensioneerde Nederlander trachten in te leven in de positie van allochtone studenten. Aanleiding daartoe was het bericht dat het Koning Willem I College stageplaatsen in Marokko heeft geworven om de stagenudd van haar allochtone studenten te lenigen. Maar is dat het belangrijkste argument om zo'n project te entameren? De vraag die ik voor mezelf heb trachten te beantwoorden was of er geen betere argumenten kunnen worden aangevoerd. De onderscheiden argumenten kunnen van belang zijn bij de selectie van stageplaatsen, bij de selectie van gegadigde studenten en bij de aard van de stagebegeleiding die moet worden geboden.

Wes Holleman
weblog onderwijs 26-8-2007
www.onderwijsethiek.nl

¹ <http://www.kw1c.nl/Nieuws/index.asp?ID=24>

² <http://www.pashja.nl>

³ http://www.kleurrijkbrabantwerkt.nl/html/default_intro.htm

⁴ http://www.mboraad.nl/upload/285447_7093_1172652745858-marokkansstagesmbomag03-2007.pdf

⁵ <http://www.voortijdschoolverlaten.nl/content/beleid.html>

⁶ <http://www.ez.nl/content.jsp?objectid=151868&rid=141650>

⁷ Marokkaanse Nederlanders beginnen voor zichzelf in Marokko. URL:
<http://www.intermediair.nl/artikel.jsp?id=956527>.